

Aphorismen op medisch- en tandheelkundig gebied

door Dr. Th. D e n t z
oud-lector aan de Rijks-Universiteit te Utrecht.

De medicus (sc. tandarts) moet kunnen toepassen de resultaten die èn physici, èn chemici, èn physiologen hebben gevonden. Daartoe is noodig, dat hij hunne taal verstaat, en zooveel èn van physica, èn van chemie, èn van physiologie (sc. histologie) kent, dat hij de vorderingen op die gebieden kan begrijpen en volgen. Van den practicus is evenwel niet te vorderen, dat hij zelf tot uitbreiding der physische, chemische en physiologische wetenschappen medewerke.

Goed geconstateerde feiten (resultaten van behandeling enz.) zijn, op tandheelkundig gebied, moeilijk te vertoon, daar de meeste gevallen zich bewegen in de meer gegoede klassen der maatschappij.

De geneeskunde is wetenschappelijk; zij moet zoo veel mogelijk populair worden gemaakt. De tandheelkunde is populair; zij moet wetenschappelijk worden.

De regeering stelt een premie op onwetendheid, door de handhaving der thans bestaande wetgeving op tandheelkundig gebied.

Tandheelkunde is geen z.g.n hulpwetenschap. Veeleer zou men de physiologie, de chemie, de botanie enz. hulpwetenschappen der geneeskunde kunnen noemen.

De tandheelkunde neemt, tegenover de geneeskundige wetenschappen, eene eigenaardige plaats in. Zij is stiefmoederlijk aangezien. Vele gronden zijn daarvoor aanwezig, doch zeker niet omdat hare beoefening gemakkelijker zou zijn dan b.v. de oogheelkunde.

Er heerschen vreemde begrippen over de studie voor candidaat-tandartsen. Het schijnt, dat men meent, dat bij hen alles aankomt op behendigheid.

Vrouwen lijden meer aan zieke tanden dan mannen. Zij hebben, in den regel, meer tijd om zich aan eene doelmatige verpleging te onderwerpen dan mannen. Daar nu aan mannen de regeling der tandheelkundige wetgeving is opgedragen, hebben deze een minder open oog voor de eischen van bekwaamheid die van de aanstaande tandartsen gevorderd moeten worden.

De groote moeilijkheid voor den aanst. tandarts bestaat in het verkrijgen van groote manueele oefening gepaard aan een zekere mate van theoretische ontwikkeling, en vooral in de bepaling der hoeveelheid dier theoretische kennis.

Het oordeel der medici over de tandheelkunde kan slechts eene zeer beperkte zijn, daar hunne hulp alléén wordt ingeroepen in buitengewone gevallen.

De tandheelkunde levert eigenaardige moeilijkheden op:

1°. omdat zij tijdroovend is wat de practische studie betreft;
2°. de tandheelkunde laat geene vergissingen toe, noch in de diagnose, noch in de therapie;

3°. patiënten kunnen zelve beoordeelen, of meenen het te kunnen doen, of de verstrekte hulp doelmatig is geweest;

4°. onaangenaam riekende of smakende medicamenten worden ternauwernood verdragen, zoodat men tamelijk beperkt is in de keuze der geneesmiddelen;

5°. men heeft te kampen met een heirleger van geheime middelen (tand- en mondwateren);

6°. velen dragen, uit ijdelheid gedreven, overmatige zorg voor de verpleging hunner tanden, en vorderen van den tandarts, dat hij leelijk uitziende tanden fraai (!) make. Anderen — en dat zijn de meesten — roepen slechts hulp in, zoo zij, door herhaald optredende pijn, naar den tandarts gedreven worden, en wanneer geene andere therapie meer mogelijk is, dan verwijdering der zieke tanden. Het zijn slechts de meest ontwikkelden — zooals dat trouwens overal het geval is — die den juisten middenweg bewandelen;

7°. het onderzoek en de behandeling der tanden moet meestal in het spiegelbeeld geschieden;

8°. van den tandarts is tamelijk veel overredingskracht noodig om den patiënten aan het verstand te brengen, *wat* en *waarom* iets noodig is;

9°. in den regel wordt, van de zijde der patiënten, geringe waarde gehecht aan het behoud van zieke tanden.

Wetenschappelijke mannen en vrouwen zijn, in den regel te weinig technisch geoefend, terwijl technici niet wetenschappelijk gevormd zijn.

Elk recht dat de staat zich toeëigent, legt hem een plicht op de schouders.

Evenals het oog een spiegel is voor hersenziekten, zoo zijn het ook de tanden voor zenuw-aandoeningen aan het hoofd.

Eene ziekte kan eerst dan met goed gevolg behandeld en genezen worden, wanneer men hare oorzaken heeft opgespoord en heeft leeren kennen.

Het opsporen der natuurwetten breidt onze kennis dagelijks uit. Aan hen, die met die wetten bekend zijn, rust de plicht daaraan zooveel mogelijk bekendheid te geven. Die verplichting wordt des te gebiedender, zoo het de gezondheidswetten geldt.
